KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 768–74.

ספר

ישיר משה

והוא שירה על מגילת אסתר

חברו הרב המהר

משה הכהן

מקורפו זצל:

ואפרין נמשי ה לתכס הנעלה
כמהר דוד מאצה נ"רו אשר
השתדל להוציאה לאורה זכרה
לו אלהי לשוכה:

נדפס במנטובה שנת
שעב לפ"ק:

הקדמה

אמר דוד בכמהר"ר אהרן מאצא מקורפו נצבת - זכרתי ימים מקדם בשבתי על שי"ר הבשר בשרא שמינא אפתורא דדהבא בישיבת מורי הרב כמהר"ר משה הכהן זלה"ה ושם מדי יום ביומו אחר אשר שניכו הליכות עולם ל"ו העיר הש"י ארת רוחו לשיר ולזמר לכבוד ה' אלהי ישראל שירה חדש' בשפה ברורה לאל נורא מיוסדה על תוקף המגילה לכבוד ימי הפורים · ואני הצעיר מכל דתלמידים אחזתי בימין השירה אחזתיה ולא ארפנדת כי טוב היא למאכל ותאוה לעינים · ויהי כאשר ארכו לי הימים אמרתי להעלות את השירה הזאת לדפוס כדי לזכות בה את הרבים · וכאשר טלטלני הזמן טלטלא גבר עד הנה עזרני ה' עד אשר באתי פה מנטובה הקריה העליזה ושם מצאתי אנשים נדיבי עמים עם אלהי אברהם והם סמכוני תמכוני בימין צדקם ובחסדם אשר הוציאו זלים זהב מכיסם להוציא לאור' השירה ההדורה ברה כחמה יפת כתרצה מתוקת ההלצת ויקרא שמה בישראל **ישיר משה** על שם הרב המחבר זצ"ל כי דובב שפתי ישנים · ומי שזיכני להדפיס השירה הזאת יזכני להדפיס חבורי שהוא פירוש שעשיתי על ספר שיר השירים ויזכנו ללמוד וללמד · אמן כן יהי רצון :

נאם דוד בכמהר"ר אהרן מאצא זצ"ל :

ויהי בימי מלך אחשורוש
אשר נטה אזן לדבר המן
להשקותנו לען ומי דוש

הוא המכין כלי מות וימן
הרג ואבדן ורצוח
ותלכדו רשתו אשר טמן

עם זה נפוץ ככמון כקצח
גם לורתו שונה עתה אקום
הביחה לי אכלחו נצח

אני מחה אמחה את כל היקום
אשר ברגליו אם טוב בעיניך
אותו אעש כלה לא יוסיף קום

מלכו השיב לו ביני ובינך
מה הוא ובכן יהיה כתיב חתום
הא לך טבעתי עשה כרצונך:

אל עושה פי החירות מפיתום
הנאון מצרים לעין כל שבר
הפר עצתם בן רוחם יתום.

ושיר משה

הפך פיד יום לפדיון מגבר
על יד אסתר ומרדכי אדר
היקר והמן בנפשו דבר

ולספר הענין על הסדר
דברי באר הטב לאטי
יבא בפרטם איש לא יעדר

גם מדברי אגדה בעטי
איש איש על דגלו למקומו ילך
אל השערה ולא יחטיא

אחשורוש זה אדם לא מלך
מלך על שבע עשרים ומאה
מדינה מחוז חפץ ופלך

מהודו ועד כוש בכל פאה
בזרוע נטויה ויד עזה
נבש כל עיר מבצר אשר תאה

הטובה השמנה אם רזה
רדה נבל בנפש כבירה
הרודה מתפסה ועד עזה

ובעת

ובעת שבתו בשושן הבירה
על כסא מלכותו הוא רב אונים
בשנת שלש למרכה המשרה

עשה משתה מאה יום ושמנים
בגמר בנין כסאו באולמו
כי כן מלאו ימי האומנים

אשר ממרחק הביא לשלומו
לבנות כסא מעשה אמרכול
דומה לכס המלך שלמה

אשר עליו לשבת לא יכול
אז מצא בו נחת רוח מלא חפניו
לא היה בו עוד אלמון ושכול

השב אל הלחם על אופניו
חיל פרס ומדי הפרתמים
ושרי המדינות לפניו

על יין משתיו הוא שכן מרומים
בם הון אוצרותיו הראה בנועם
ובמלאות משתה זה שבעת ימים

יאשיר משה

קטן וגדול בשושן כל העם
הנמצא אל משתה זה מאסף
ובחצר גינת הביתן מצעם

שם שם לו מטות זהב וכסף
וצבעים בגליל כסף עמודי שש
גם רצפת אבני חפץ שם יוסף

ולהשקות בכלי זהב מתאושש
אך זהבו מוקם ומשתנה
מפני כלי קדש מתרושש

ותוסף שלהבו אחמה
כל איש שם שתה יין סף ועליז
וקן ממנו כי כן ממונה

אף ישראל אז עלו עליז
שכחו אל חי חים כבד כונס
ונתנו מסעודת ורשע עליז

שם העבירו קול הריחו גם
ומה המלך איש איש כי ישתה
כרצונו יעשה ואין אונס

תשתי

ושתי עשתה שבעת ימי משתה
גם היא נשים בית המלכות בעים
אז נתקיים איש כי אשתו תשטה

משכל מדרך השכל נגרש כים
מרוב זנות יינות וכח אכילה
וביום שבת קדש נוצל עדיים

כי לשון קרואיו אז התפילה
בדבר שוא תפל שתו פחזו
ואין להם רעדה בגילה

לכם אישים אקרא לכו חזו
כי הפרסיים דוברים זמה על שלחנם
וישורון בדת אל יאחזו

שם העלו באשם וצחנם
כי התעה אותם רוח זנונים
ומלאו כרסם מעדנם

שם ישבו ראש כמנחם אבלים אנונים
גבורות יופי נשים למלל
ולשונותם כחיצים שנונים

תשוך משה

מעמוד פי נחש ויפלל
זה אומר בכה וזה אומר כה
חוך יופי בנות עירו להלל

גם המלך גם כי דאשית דרכו
הכלי אשר בו הוא משתמש
לא ידע אנוש את מבסת ערכו

אם תרצו לראותו לעין שמש
בכתר מלכות כליו זבדיו
תראו אור יקר וחשך ימש

ויענו כל השרים יחדיו
ויאמרו רצוננו לראותו
אך ערום ומתחת למדיו

אז המלך מרוב התגאותו
גם כי כבוד אשה שבת ביתה
שבעת סריסיו שלח לקראתו

משרתי פניו הם זבשם בגתא
מהומן חרבונא כרכס זתר
מקראים ואבגתא ובגתא

ולהביאה

ולהביאה ערומה אז חתר
להראות פניכם וחיצונו
הלום יין את חלומו פתר

ושתי מאנה עשות רצונו
על ידי סריסיו כדברי לבו
ותיבז לו בדברי לצונו

מיאון זה רוחו מרה עצבו
אך בתת לו דופי אשו לבה
גם חכתוב חמתו בערה בו

לא בצדקתה ויושר לבה
מאנה לבא בגילוי עריות
כי מאת ה׳ היתה סיבה

לספות את חצמאה הרוח
הראה אל שופט בצדק ודן
נגע וזנב בך לראות

מאת הארוחה ראשית מדן
בגות ישראל היתה מפשיטין
ומציגתן כיום הולדן

וכלי אומנות להן מושיטה]
לעשות מלאכה יום המנוחה
להטיר דת ולהחליף שטה

במדה זו גם היא באנחה
כי הלך לפניה עונה
ונגזר עליה לבזנחה:

כי הסריסים על רוב שאונה
שבו אל המלך מזבולה
ויגידו את גודל זדונה:

אפו אז אכל ארץ ויבולה
כי חמת מלך מלאכי מות
שוד ושבר הגיעו בגבולה

למען קו משפט לא יתעות
שאל תמלך אל יודעי העתים
מה גחלת הדת בה היא נכוית

הם בני יששכר בעלי חטים
אך דחוהו באמרם תואנה
יבקש הפקפק עושה סטים

אזי אל הקרוב אליו פנת
הם שבעת שרי פרס ומדי
על פיהם הדין נסע וחבת

גם לכם אקרא האזינו עדי
זולתכם אף כסא הרסנא
אין מורה ענו הדין בלעדי

ובשמם הם נקראים כרשנא
ושתר אדמתא ומרס
תרשיש וממוכן ומרסנא

ובטעם של שבת לא של פרס
שמורת אלת בפרושם מורים
בזכות הקרבן בו צר והרס

אחר אשר ישורון אין בחם דברים
ודואי פני מלכם הם במלכותי
יושבים ראשונה על דין ודברים

והדיוט קפץ בראש ונגם איבות
ומשפט הוא אם לא תבא ושתי
בבמצות המלך אין להזכות

עֹל שרות פרס ומדי אשתי
כי כשמוע זה תענבה קשות
ובזה עין הארץ משתי

על כן מלך לא יכולתי חשות
כי כאלה אותנו תקרבה
חרפה וכלימה עלינו חשות

בעליהן בעזות תאמרנה
תרע ענן מתת להם יקר
ובקול רם בוז וקצף תקראנה.

אם טוב לך דברי יתיקר
ובדתי פרס ומדי יוחק
דברך יצח לא יהיה עקר

אם לא תבוא ראשה תמחק
ולרעותה טובה תן מלכותה
ועל משבתיה כל איש ישחק

כל אשה ואם גדל איכותה
לאישה אם גדול ואם קטן
תתן יקר והוד בית נכאתה

אין עוד פגע רע ואין שטן
עין כבוד הבעלים להמרות
תרעבה הבשים כי תקרב משפטן

וכנף הארץ תשמע זמירות
בפתגם המלך כי רבה היא
אין עוד שולחת באף זמורות

לא ישמע בכו יגון והי
ובכל מקום אשר עליו שכן
שם מלכותך בו באדרות יהי

זאת היתה עצתו של ממוכן
לא בצדקה רק שבתו יתן
המן אשר לפורענות מוכן

הוא חשב במלך להתהתן
אך ה' נצב עמו לריב
משפחות בוז עמלק יחיתן

כח בתו המחזיק החריב
אין מעצור לנקביה הצואים
הבאיש ריחח מי זה אצלה יקריב

המלך

המלך וכל השרים רואים
דברי עצת המן אשר מזה
ולקיימת אין נרפים ואין לואים

אך בחסד הוכן דברי זה
כי לולא אגרות הראשונות
שארית ישראל היה רוח

כי בם כתב לדבר כלשונות
האנשים שורדים בביתם
ונשיהם על כרחם אמת עונות

ובדברים אלה אחר צאתם
מלפני מלכם הבא ישר ריחו
אין מקום בו משלו אז איתם:

באמרם מי לא עלה על רוחו
כי כל איש אם קרח נאם זר
ישורר בביתו נשח את שיחו

המלך זכר את אשר נגזר
כשוך אש חמתו על בשרו
אשר ממנו היה נעזר

נעריו ומשרתיו לבשרו
כמו נערה יפה בתולה
יבקשו להיות רפאות לשרו

לקבוץ כל אשר אין כם שכולה
על יד פקיד בכל המדינות
ובבית הגי תהיה שתולה

סרים המלך שומר העדינות
ותת תבורוק לעדן בשרן
למען תלכנה מעדנות

ובעת בוא להראות את יקרן
לפניך מלך כל יעלה
ויופי עור פניהן כי קרן

אשר חנה בעיניך מעלה
היא היא האשה אשר הוכחה
להיות לך רפואה תעלה

תחת ושתי למלוך אותה קחת
כסאה לפני שמש יהי רטוב
אז מרוגזך שקטת גם נחת

ישיר משה

ויעש כן כי הדבר הוא טוב
בעיניו להמליך הבושאת חן
וחטיבת טובה לה לחטוב

איש יהודי היה שם ובוחן
לבות גולת שלחו למחיה
מבער רע ופני גאים שוחן

ושמו מרדכי הוא מירא דכיא
משבט יחודה ובנימין
מחה מפניכו דמעת בכיה

בא ממקום שחור וצד ימין
ובפתבג המלך לא נתגאל
בוטח באל חי ומאמין

הוא שם מלת אחשורוש לאל
כי ירא אל בגלוי ובהסתר
זכותו עמד לכו וגאל

ויקח לבית את אסתר
בת דודו היא הדסה חסידה
לא עשתה תורת אל פלסתר

אמן

אמן אותה יתומה יחידה
ומבשרו זו לא נתעלם
עולה היתה עמו לא יורדה

ותלך גם הוא תוך האולם
נשאת חן בתוך הבאות
אל יד חגי בעצת אל עולם

גם כי באלה לא חפצה יאות
בהשמע דת המלך ודבר
לעשות לו קידה חמש מאות

רוח חנה לפני חגי עבר
מהר לה תמרוק ומנה לתת
ועליה תמיד חקו שבר

ולשנותה לטוב אחזו דתת
בית הנשים ובשבע נערות
דאויות לה לא עשה פחתת

רוח אלהים עליו לערות
החל כי בחן ימי השבת
היתה מונה אסתר אור יקרות

שיר משה

גם שמרה נצח כאישון בת
עינו והכין כל צרכיה
תכן אחד תאיפה והבת

מולדתה אשר מירכיה
יצאה לא הגידה עדיה לבלום
כי ברצון מרדכי דרכיה

ולשער החצר לראות שלום
אסתר ומה יעשה בה כל יום
הולך מרדכי ספיר יהלום

גם כי לסוף תהיה לפדיום
אחר אשר לזר תבעל
בעצה עמוקה מאל איום

תבורך מבשים כמו יעל
על ידה נושע קרוב ורחוק
בעזר סוגר על איש ונועל

לכל נערה עד בוא עת לשחוק
ששה חדשים בשמן המור
ששה בבשם ותמרוק שם תק

אחר

אחר מלאת כל אלה וגמור
תבא לה אל המלך לתשמיש
בהגע תורה עלי לה אמור

ומפתח בית הגי לא תמיש
אם כמאמרה לא ינתן
לבא עמה חשך כי יאמיש

אחר חשתעשע על חור פתן
הבקר אור שבח ליום מחר
אל שעשגז סרים בלי מתן

אל המלך לא תבא עוד אחר
שובה אל ככת שומר הפלגשים
כי תקרא בשם אם בת בחר

ובהגיע תור יפה בנשים
הלא הגא אסתר בת אביחיל
לא בקשה קלים ולא קשים

בושאת חן בעיך כל אשת חיל
די לה מה שהוגה הגי סרים
ברוך טעמה פאבינ'ל

כ ב ב ב לחם

לחם מאכל וראשית ערים
היתה אסתר חדש העשירי
למלך לפני קרתו כתרים

ובשרה לבשרו היה צרי
כי יחם לו ותהי סוכנת
בשנת שבע למלכות איש מרי

לו כרצונו בגופה טוחנת
כי הוא מצא בה טעמים שונים
ובחיק מרדכי נפשה שוכנת

וכראות המלך כי בה חונים
חן וחסד בנפשו אהבה
עשאה תל שהכל בו פונים

וחרים גדולתה ורחבה
וגם ודגל מלכות נשא
גם הרבה מאד כספה וזהבה

עשה משתה רב כי לו אורשה
וכיד המלך נתן מתנה
והנחה למדינות עשה

לשאול

לשאול את מולדתה אז המלך עמה
כי רצונו על זאת מצפה ומחכה
אך היא להפצו לא פנה

כי החכם בראשו הן עיניו
דאג פן לסוף לכל עמה פוקה
כזדון לבו ורע עניניו

על כל עם ישראל תבא צוקה
אם יקצוף עמה ואז אין יורש
לישראל היא בוקה ומבוקה

עוד מרדכי טם בגתן ותרש
שני סריסים משומרי הסף
לבם על המלך אין חורש

בלשון טורסו קול גדול לא יסף
נמו לשלוח במלך ידם
הממעיט חמד איבה בו אסף

אמרו ראו לא מלך ואדם
לעשות תמורת מה שנתך בו
ברוב תשמיש עינם לא תודם

כי הוא חובל על רחים רכבו
ולבו אינו מניח לישון
להשקותו לארבו ולרחבו

ומרדכי בלשן בעל לשון
מיושבי לשכת הגזית היה
והבין דבריהם ראשון ראשון

ויגד לאסתר בחירת יה
ולמלך בשמו פצה
והביאה גאולה ורוה

בוקש הדבר והכה כמצא
ובמשמר הושמו בחמצאו
ועל עץ שניהם נתלו לשמצה

מאת ה' הוא גאה נאה
היתה זאת תכתב בספרים
טוב אחרית דבר ראה ראה

אחרי כל אלה הדברים
בהקדים אל רפואה למכה
הסלך את המן גדל הרים

כל שר לפניו השיב עד דכא
כי שם כסאו מעל כל השועים
ומשך לו לויתן בהכה

גם כל עבדיו שוחים וכורעים
להמן בשער אליו נקוו
ובמצות המלך מתנועעים

אמנם רגלי מרדכי לא נכוו
הצדיק לא פנה אל האליל
על כן הודו הלשונות חוו

אף הראה כי הוא ונכסיו כליל
לעבוד לו בשטר אשר נמכר
ויהי להמן גנוחי ייליל

זך ישר פעלו לא נתנכר
כי ברכיו לא כרעו אל הבעל
ובכן מצאנוהו צדיק בשכר

נמו לו עבדי המלך העל
זאת לא יפקוד המלך עליך
אל תעמוד מחר חלוץ כעל

שוב לך אם לא יפולו עליך
קשה עורף כי המלך עובר
חן מעליך יסור צליך

ובכל יום ויום באזניו דובר
וצדיק באמונתו יחיה
ולבו כלב חארי גובר

ולראות אם יקום אם יחיה
דברו כי כם אני יחודי
אמרו לחמן מוראך איה

כי את ריחך מבאיש איש יחידי
כראות כן המן קם מלא חימה
אם מזה לא תנקם ידי

לא יחיה אם איש אם בהמה
מעמו וישטום אז לשכל
מחוץ חרב מהדרים אמה

כי גדולתו חיה מסתכל
על כן בא בעיניו לשלוח יד
במרדכי לבד ולהתנכל

בשלשה עשר בניסן מיה
אז בשנת למלך שתים עשרה
הפיל הפור כאורב בצייה

ויפול הגורל כי את ישרי
לב עם ה' יוכל להמית
חדש אדר דין חלמיה ופשריה

אז ידו החזיקה בתר מית
וילך למלך אך להרע
להרגם ביד רמה כרע כעמית

ופער פיו כאיש מוסר ברע
הן במדינותך יש עם אחד
אלהיו ישן וכחו גרע

ונגד עיניו מלך אין פחד
גם לא יראה איבו עושה דתך
ובקהלם כבורך לא יחד

ועיר שם זעיר במדינותך
שה פזורה ישראל בעמים
בפרד אין חבין מצותיך

וחדיו משפטיהם אינם תמים
וביתו המלך לא בא ארנונם
אין לך מהם עזר ואין מטעמים

הם תמיד לעשות רצון קונם
בשהי פהי ופחי נפש
לך המלך המהם והמונם

אם תמיתם מלכותך יכפש
ולהכיחם למלך אין שוה
כי מימיהם רוגשים טיט ורפש

אם על המלך טוב הוא יצוה
לבערם כקוצים מן הכרם
נפשי להכתב כן תאוה

אכן תדע כי כסף בטרם
יאבדו עשרת אלפים אשקול
לגנזיך וכישראל חרם

סר טבעתו ונתנו לו ובקול
רם השיבו כספך באמתחתך
והאי עמא למשרפסיה לשקול

ובו ביום רוע הדת בחתך
אחח כי בו נקרע סגור הלב
בקראו הסופרים ואש ביתך

ישורון הרגו ואכלו הלב
צוה לכתוב אל שרי עיר ועיר
כטוב בעיניו האכזר כלב

ולחיות בדבריו אזנים מעיר
בלשון וכתב עם אזנים ועם שלח
אב ניזקין שור בור מבעה מבעיר

וכתב הדת אז במלח מלח
כינם בשם המלך ורחותם
חשב כי בם דרך רשע צלח

הפציר לדחוף הרצים ורחותם
וללכת בכל מקום בספר
בו לישורון הרצובות למותם

אוי לנו כי תחת פאר אפר
צוה לפרוץ אום אשר אל גדר
ולאבדם כלם ואין מפר

ישיר משה

קטן וגדול איש לא נעדר
ושללם לבוז כל רם ושפל
בשלשה עשר לחדש אדר

כי כן הפור הוא הגורל נפל
לפני המן אז בם מצאתי און
בחדש זה אור יקרתם אפל

חדש זה בראש מואן סאון
בו מת משה האיש מאד עניו
גאות עם זה בו נשבר וגאון

והסכל אין בראשו עיניו
בו בחדש נולד ונתמלא
מספר ימותיו ומספר שניו

אחר הריב בעיר נתגלה
לשתות עם המלך המן ישב
המצר נעשה כאש ונתעלה

וקול שאון נבוך ואז חשב
כי המן בקוציו אותם יודע
ואין מעיל ואין אומר השב

כל הנעשה מרדכי ידע
בגדו קרע וקרא בקול מר
תוך העיר קרן ישראל גדע

לבוש שק ושער בשרו סמר
אז עד לפני שער המלך בא
ולא עד בכלל כי החק שמר

זנר ישראל נדעך ונכבה
בכל עיר ומדינה בחגיע
דת המלך כל יחודי נחבא

אל כלי שק ואפר מציע
לרבים ולהם צום ואבל
מספד ובכי מר כל פה מביע

אחזה לאסתר חיל גם חבל
בשמעה צרת מרדכי אמרה
לא נפל לי בנעימים חבל

כי ברית חבתו תמיד שמרה
ושלחה לו להלביש בגדים
ולהסיר את שקו אומר גמרה

ישיר משה

ומרדכי אשר כל מגדים
ומתוק שם למר מרוב צער
לא רצה סות יופי ואגדים

כראות כן אסתר אחזה סער
ותצו להתך מה זה לשאול
וילך אל מרדכי השער

גם לו מרדכי ירדנו לשאול
ויספר לו כל אשר לו קרה
וידו אינה משגת לגאול

פרשת הכסף תהיה מרה
על כתב הדת ספר כריתות
ובכן נשמתו מעליו סרה

כי נמכרנו להרג לצמיתות
ועל זה האגרות גלויות
בל עמנו מעוך וכתות

שפתותינו תהיינה בלויות
כי נצעק מרה על שכותנו
רק לאסתר עיניכו תלויות

M. T. AKADÉMIA KÖNYV-

צוה אמור לה את אחותכו
מול המלך שואלת על עמך
בטרם תרבינה אנחותיכו

ידך תכי לעזר דל ומך
אפס עצור ועזוב אין איל
עשי זאת ויחי אלהים עמך

השיב דבר הנשלח כאיל
דומה בשליחותו לנפתלי
רצו ושוב איש מתגבר חיל

אז אמרה חתן דמים אתה לי
אסתר על מרדכי כי ראיתי
בדבר פיך עקש ונפתלי

לכא אל המלך הן לאיתי
להתחנן לו על כי שכחתי
עמי ומשפחתי וגאיתי

אך דע ידיד מי עיני פקחתי
הנה אנכי הולכת למות
ומיתתי בביאור הוכחתי

לשיר משה

נודע כי הדת יכהג על מות
לאשר לא יקרא ויבא
אל המלך חצר הפנימות

לבד לאשר שרביט זהבו
יושיט לו המלך זה לו האות
להשליך עליו את כל יהבו

ואיך רגלי אל המלך באות
כי זה חדש ימים לא נקראתי
אם אלכה לי למות תוצאות

ואם אדחוק השעה יראתי
על אבדן עמי כי אין עוזר
אזי נפשי למות הערתי

זמן לכל ואל הגוזר
מבלי שימי דמי בראשי
יבלכל במשפט עז מתאזר

זאת אשיב לתדהרי ובדושי
אשר חמדתי לישב בצלו
נותן לחמי צמרי ותדושי

בראות החתך כי אין לו צלו
הוא מרדכי בזאת השמועה
נחת רוח אז לא שב עוד אצלו

הורה דעה והכין שמועה
כי אין משיבין על הקלקלה
משתאה לה כבר התנועה

אך בן עזיאל תרגם כי כלה
עשה אותו המן והמיתו
וטמנו את קברו לא כלה

החתך זה דניאל הוא עמיתו
של שדרך מישך ועבד נגו
ארור מחזיק נגדו תרמיתו

מלאכי רום שלח אל לחנגו
ובא להגיד אל מרדכי
כל הדברים דאיכא בוגו

אז נס מרדכי אוי פרעו ברכי
בשמעו ניב אסתר ופיעתה
וסכו בסירים את דרכי

ישיר משה

ויצעק מרח הנה בעתה
אבל אמרו לה אל תתנחמי
כי גם בנפשך אין ישועתה

אם החרש תחרישי ותדמי
את לבד בית המלך המלט
דעי נא כי בסוף תתנחמי

ועם נושע בה' ימלט
ואת ובית אביך וסיעתך
מתוך הקהל נאבד בהחלט

אולי להיות מי ישועתך
הגעת למלכות לעת כזאת
על כן תקוב נא לפחתך

חשבנו כועם ישע לחזות
בך אך קורי עכביש ארגו
עז מבטחך בערים ופרזות

וישראל באהל ירננו
ויפסקו פסוקי הוליכי
כי עליך כל העם הורגנו

לכן

לכן אימתיך ארצה השליכי
הצילי עם בא בצל קורתי
ובזכות זה לעולם תמליכי

וכשמעה השיבה זאת תורתי
לכנוס כל קהל שושן ויתקוממו
כולו לצום עלי בצרתי

שלשת ימים לילה ויומם
קדשו צום וקראו עצרה
אני גם נערותי נצומם

אולי ימצא אל חי בצרה
כי תעל שועתנו שמימה
תעלה בארובה וקצרה

ובכן אבוא אל פלגי המימה
לב מלך ביד אל ולו אקרב
כלב טוב ויעבור עלי מת

אחר בשרתני כי קהל רב
נושע ממקום אחר יעדתי
מות יקר לי עלי יערב

כי כאשר לבדי אבדתי
אבדתי ודי לי ישע עמי
אשרי זבד טוב לי אז זפדתי

כי זה חפצי וזה טוב טעמי
לדרוש טוב לעמי וכן יואל
ותחל רוח אל לפעמי

אך זה חולי האלוף מגדיאל
אם הפעם אפעל ברצון
אאבד ממך כדת ישראל

ואמכם אצא לישע הצאן
ואבואה שעריו בתודה
בעזר בוחן תיכון וחיצון

האום אשר בעפר יסודה
אבל בין ככבים חושם קנם
כנס מרדכי להמתיק מדה

לצורך הופר אז לא על חכם
עוכג פסחם לחוראת שעה
להכתן בעין אל חי הכם

אל מנחם תעניתם אל ישעה
ובבואו נוכח פתח החצר
פניני בלבוש מלכות נושעה

ביום השלישי כי היוצר
הוט של חסד אז משך עליה
ברוח קדשו בריתו נוצר

יפו פעמיה בנעליה
ובעין המלך נשאה חן וחסד
בכתונת צדקתה על שוליה

אז אל חי התחיל עמוד ליסד
אשר בית הישע עליו נכון
וזרע ישראל לא יפסד

הבריח הבריח התיכון
לסגור בעדו כי אותו אהב
ומגלותנו לשבתו מכון

הושיט המלך שרביט הזהב
לאסתר ותגע בקצהו
ובלבה כלבת אש ולהב

גם לה אמלא חפצך ארצהו
הן שאלתך אני אתנה
גם מלכותי אם תרצי אחצהו

אך אם שפתיך תבטנה
לבנות בית אל תוך הישוב תרב
דעי נא כי ביך לא אתחתנה

השיבה אסתר כיבי ערב
אם על המלך טוב אבקשה
המלך והמן כא ותקרב

לאכול חיום עם זאת האשה
הנצבת עמך אל יחפרג
פניה כי על ככה נגשה

גם המלך אל טובה נהרו
אמרו להמן בועל הלחם
לעשות דבר אסתר מהרו

ובראש כאיש אבלים ינחם
ישב עם המלך האגגי
ויהי בעת המשתה יי יחם

גם המלך לאסתר נהגי
ברצונך העמיקי שאלה
אכן על תנאי אל תלעגי

ונפש המן לישא כאלה
ועל שלחנה אותה תבעת
על אשר חטאה וגואלה

כמה נפשי תהי שועשעת
כי תשתו עמי גם יום מתרת
אז לעשות דבר המלך עת

כי טרם מאל יודע מרת
נפשה אות וציץ תשועה יצמח
מאנה דבר אסתר בת פורת

נחש עפר לחמו אף כי שמת
על שלחן אחר צאתו
בראות מרדכי יקומו נמת

כי לא נבעת מיתר שאתו
ומכנו לא זע בחרי אף
נתאפק עד בואו אז אל ביתו

ותספר אל אשתו אשר באף
ולאוהביו גודלו ורוב זרעו
וכבוד עשרו אשר צמים שאף

וגם כתפאר קולו ברעוש
כי לבדו עם המלך נקרא
בשלחן אסתר אשר פרעוש

לשמצה ופח לפניו הקרח
ולא ידע כי בנפשו הובא
וישם לפניו שורש רוש פרח

אין שוח לי גם כל זאת השובח
עת רואי ביך מרדכי אתך
כו מודד מכי רודפי עד חובח

כמו זרש עם אוהביו אונך
מצאנו אם תשמע בחיר אישים
עצתנו ובטח על מכונך

עשה עץ גבהו חמשים
ושאל ממלכך עליו לתלותו
מחר במאוייך חמושים

ובא עם המלך עת עלותו
לאכול לחם שש ומתפאר
וזה לך עדנה אחר בלותו

דבר עצתם אל פניו יאר
ויאמר נחמתני בדברך
לכל אחד מהם כי טוב באר

בכל עת את ה' אברמה
כי רוח קנאה לשלוח מדון
על המלך כי המלכה ערכה

אסתר שלחה להמן ונס אוי בזדון
קשרו עלי ואין עלי חולה
כי שבר אדם רוחי לא ידון

אזי חיה על רוחו העולה
לאיש נמלו טוב תת לו שכר
אולי ימצא באזניו גולה

ולראות אם נקבה אם זכר
יוליד קרא ספר אשר צפן
חדשים גם ישנים וזכר

לשיר משה

שוחקת לשוד המן ולכפן
אסתר זאת מחשבתה ועוד רבות
מחשבות באפן בתוך אופן

למען תת למותו הרצובות
בתחבולות עושה לו מחלמה
ובחן מתהפכת מסבות

וכל ענפי מחשבתה הרמה
חכמי המדרש לא החטיאו
בינה אם בשרך להם במה

כי כל אשר מלבם הוציאו
נקבם אליהו בשמות
את המן עון אשמה חשיאו

זה אמר כי במחשבות כמות
תפסה מנהג האבות אם רעב
שונאך העליטהו וימות

וזה כי אפלה נפשו תתעב
ויהי שלחנו לפניו לפח
ושלחן ערוך לפניו ירב

זוה להציל מאש לא כופת
את המלך פן המן בו ימרוד
ותקו למשפט והנה מספת

וזה כי באמת ידרה ידור
לכל עבר מזרע יהודה
כי אז תוכל רוע דת המן לגבור

זה כי מאנה הראות פודה
פן עמה דעתו מרחמים
יסיח לא יתן לאל תודה

זה כי ברוב ענין רוב הזמים
בהיות המן שם פשע לא יחדל
לפני המלך יכשל לו דמים

וזה כי בה עלבון נפשה יגדל
כי השעה צריכה להחניף
איש רשע ורע וכבודה ידל

זה כי בסור מעל ראשה צניף
טהור בתת אל המן עיניה
מלכם על שניהם ברזל יניף

ישיר משה

זה כי כל מגמת פניה
המית המן תכף פן ינחם
אם יפת לחפצה אדוניה

זה כי ברשעים אל ילחם
בפרעות בא עת ילכו אל עבר
פני משתיהם מאהל יסחם

אחרון חביב כם לפני שבר
באון כי אזי ירחק מישע
בכפול מרום שבתנו מאין שבר

בתר לי זער ממני השע
אבליגה מעט ואחר אשיר
איר הגאל ואומר אין פשע

הט אזן יחד עני ועשיר
הרוח אשא פה ופי אפעור
אזי עפעפכם נגדי אישיר

כאיש אשר משכתו יעור
בתעורר אלהינו להמיר
רע בטוב וליתן עור בעד עור

בעגלה

בעגלה המלאה עמיר
תחת המן העיק אז בפחז
זמרדכי הצדיק האמיר

שמורות עיני למלך אחז
כלילה ההוא ליל מעדכי
וספר זכרונות עינו תחז

אז התחיל ליסד את אדני
לשית עליהם קרשי גאולה
על כן נשיר נהלל לה׳

לכו חזו מא זאת הפעולה
כי נקראו אז דברי הימים
מאליהם קריאה מעולה

שמשי הסופר בן איש הדמים
הם לא להזכיר וימהר למחות
זכות מרדכי איש צדיק תמים

וכתב רשים חרות על הלוחות
פקידא המלאך אז נקראו
בשפה ברורה ולשון צחות

ישיר משה

כאשר עיני המלך ראו
כי בגתן ותרש התנכלו
אותו ולהמיתו תאו

ומרדכי פדהו מכלו
מאסרם ונכתב להיים
ופגש בם כדובים שוכלו

לבו נמס והלך כמים
למשרתיו שאל מה תגמול קבל
ואמרו דבר צללו אזנים

נדמה לו כיושב בראש חבל
ונם מי הוקם משנה בחצר
לשפוט צדק ואון יחבל

כי לפקוח עין רוחו קצר
ועל מלכו עין אין פוקח
רוח זורע סופתה קוצר

אך למלאכתו מרקחת רוקח
עושה כוון ולטובי אין יועץ
על פניו אוכיחנו חוכח

כי כה וכה המן מכין העץ
הוא הבא נגד כל מול
אשר על זה לתלות מרדכי יועץ

ולתלות את מרדכי אז בא מול
החצר החצוכה אז למלאות לבו מתיעץ
גם מלכו יבא ולבו אמול

כי כיב המלך הצורר דועץ
ולאיש אשר חפץ ביקרו
מה לעשות לו אתו מתיעץ

הוא חשב כי המלך חקרו
לטובו כי לו נוגע כיבו
וחרש בעגלתו ובקרו

גם בלבושך יאות להרכיבו
על סוס אשר שמך עליו נקרא
וכתר מלכות בראשו יבא

על יד שר פרתם לפניו יקרא
ברחוב העיר לו יעשה ככה
כי מלכי טובו לפניו הקרה

ישור משה

אוי לו נפל בעמק חבכא
לדרוש טוב לו נשמתו רצתה
אך תוחלתו נכזבה נהפכה

כי כן משפטיך אתה חרצת
גם המלך ואתה חפרתם
אשר עליך פרץ פרצת

קח המרכב ורתום פיך סתם
ולבוש מלכות מהר קח בלי נחת
גם כל דברי פיך אליו תתם

אך העטרה במקומה מונחת
כי את ראשי בלבד היא חולמת
אין שר ואין קצין ואין פחת

ולאיש אשר לא עזב האמת
מאתי וטובתי הוא חושב
עשה כן אם לא אמיתך אמת

למרדכי היהודי היושב
שער המלך הוא לראש פנה
אשר רוח אלהים בו נושב

מעותה

מצותו דבורה על אופנה
במאמר יעקב אל לבן
ברחל בתך הקטנה

חלך האדום ובא חלבן
בפני חמן וכשמעו נתעצב
כי הדבר עוקץ לו כדרבן

גם כי פי מלך איש להב חצב
סוס ולבוש לקח ויחניפם
אל מרדכי בא וחנו נצב

לבושין דיקר איך אטנפם
גם מרדכי משיב לו נקמות
ארחץ בנקיון ואניפם

המתנול איך יתקשט תמות
אגלח ואעל לבי בני
אענדם עטרות לי ורקמות

אסתר אסרתינהו לאומני
ומרדכי לועג לרשע כי
לעדות כסוס מלך ומני

בגוף מזוהם תחת יופי כי
לא זו הדרך לאו הכי דינא
אם בחצר מלכי שקר נסכי

לאו חדתא היא מקדמת דנא
גם לו הוית ספר כפר כרסום
גברא דאיכא בלבך שינא

אוי לרשע שמר לפיו מחסום
אסחיה ושקל מביתיה זוגא
שקיל מזייה מניה כסם כסום

אז הלב ישהו בנפש בוגה
ובבוא לרכוב גם לא עצר כח
כי בצום נפשו אחור נסוגה

אוי להמן תחת חטה יצא חוח
במותיו נדרכו ופיו קופץ
מרדכי רכב ריח

ולפניו קרא אברך כי חפץ
המלך ביקרו ולו סילון
ממאיר הוא וסערה אותו תפץ

בתו

בתומתה נפלה מהחלון
בהשליך עליו גרף של רעי
ואז נקרא בשם בכות אלון

להבזות מרדכי דודי רעי
אך הוא רכב חונה ביטבתה
משם נסע הלך לאיד רעי

מלכו דחפו שתהו בתה
לא עמד אביר לבב ונסחף
ירכו נפלה בטנו צבתה

אחר זה מרדכי הצדיק הף
ונקי שער המלך ישוב
ובביתו המן אבל ונדחף

ותחת שפתיו חמת עכשוב
ויספר לחכמיו ולאשתו
כי נקלה כל כבודו החשוב

נמו חכמי ואשתו רשתו
של מרדכי תלכדך עד כלות
והוא יעל אל שמיו עד גשתו

ושית בלבך כי כן מפעלות
עם הנימול ביום השמיני
להכשא עד גרם המעלות

עוד נמול לו גם אם הוא ימיני
השבט אשר גבר גם רגש
נגד עמלק תמוש מימיני

הזכור כי כאשר עשו פגש
את יעקב ובניו בדרך
הלהשתחוות לו כל איש נגש

שבטו זה אז לא כרע על ברך
כי לא נולד לא בא בעולמנו
ובכן הוא ירדה בך בפרך

הוא ילביש מדא כלי מילתא
יושב בהר עולם בסולמו
את המתחיל לנפול בשפלתא

עודם חיו פותרים את חלומו
נקרא אל המלך בחפזון
לאכול ונחש עפר לחמו

אל אשר אין במשמניו רזון
שם דבר בפי המלך לאמר
לאסתר על סעודת המזון

שאלי נא ובעדך אגמור
כי חפצתי רצונך להפיק
אכן תנאי הראשון אשמור

נחלה עבר על נפשי כאפיק
נחל כי יעבוד אסתר נמה
השיגוני כשלון ברך ופיק

ואלולי נמכרתי לאמה
החרשתי אך דע כי הצורר
להועילך בשרו לו כמה

והשתדר עלי גם השתדר
להרגני ולטבח אובל
האיש אשר מדנים מעורר

כן נפש עמי עליו תאבל
כי יחדיו להשמיד נמכרנו
רוחו כלכל מחלהו לא סבל

ושיר משה

בא האדון טרם כאמר ערבו
עד היסוד פקח בנו עין
כי בצלך באנו ונמסרנו

אשור המלך שופך כאין
בשומעו ובאומר אחר אומר
שאל מי זה אחז כלי זיין

ובידו את ועמך כחמר
אמרי לי אשה מיוחסת
ויקבל ענשו מלא חעמר

כמה אסתר בטענת הסת
המן הרע הזה האכזרי
חיושב ומסב על הכסת

פשועל נעשה אז האדי
נבעה ומחריש ומשתומם
חלמיה לשנאי פשריה לעדי

כי חרון אף המלך סתקומם
קם בחימה וכח לא עצר
ולקחת את נפשו הוא זומם

אל הגינה פנה ובני חצר
נדמו לו כי את נצר מטעיו
שרשו ובידו עוד קצף צר

שם משתאה על נטע שעשועיו
כי על גן עדן גינת הביתן
קמו נושכיו קצו מזעזעיו

אז בהפקד מושבו איתן
הצורר על שנות חייו בקש
מאסתר כי אזד מלך יחיתן

גם המלאך דחף את העקש
ובשוב הלך חן המן נופל
על מטת אסתר ויהי לו מוקש

גם המלך עוד פשעך את כופל
הגם על פני המלכה תכבוש
ופני המן חפו אורו אפל

האל אשר שבר עמו יחבוש
העיר רוח חרבונה זכרו לטוב
לפני המלך עכה ולא בוש

ושיר משה

גם מלאו לבו עצים לחטוב
ויעש בביתו עץ אמות בון
לתלות מרדכי ושאול לו לקטוב

אשר לשונו לטוב שכון
ושפתיו מי ישע לך דולין
וברש תמיד מדבר תחנון

גם המלך נבלתו להלין
עליו כי רשע בפעל כפו
בוקש ומשונתו אתו תלין

שכך מן המלך חרון אפו
כי נתלה בו המן ולעט צפור
נתן ולבז ביתו וטפו

זקר מרדכי מי יוכל לספור
בשמוע המלך כי הוא קרוב
לאסתר ועל חר גיל עד יצפור

ובית המן אשר ארב ארוב
לדמו ירש כי האיש הרע
יכין וצדיק ילבש על חרוב

העינו מהצדיק לא גרע
המלך בתת לו הטבעת
וגבו פרעות באויביו פרע

ואסתר בפארי מגבעות
לפני המלך באת להעביר
כוס תרעלת המן וקובעת

נמה אם טוב לפניך גביר
יכתב רעת המן בכתביו
להשיבם מכל מקום ודביר

כי איך אוכל מולדתי ומכאוביו
לראות עיני כה לא אעצור
בקום עליו לוחמיו יריביו

זד המלך לא קצרה קצור
מהושיט לה שרביט הבטחון
ורוח נדיבה לה מבצור

אמר לה הנה נתתיך בחון
ואת בית המן נתתי לכם
ואותו תלו ושם על גיחון

על אשר שלח את ידו בכם
בודע בשער לעין כל ברור
כי חבל נפל לך בנעים ושכם

ודעי כי פני יקבצו פארוך
אם אשיב הכתבים לאחור
וחטאי כצרור הכסף צרור

כי חוק המשפט רצח ובחור
אם בטבעת המלך נחתם
ובשמו הושם על לבן שחור

לבל יושב אם מועד ואם תם
והמשיבו נגד הנימוס
גודל עונו לפניו נכתם

אכן קחי בידך הקולמוס
ובתחבולות מלחמה עשי לך
כי הצורר אחזהו בולמוס

וכתבו כי עם המלך הלך
בחמת קרי מעל ומרד
בכן חוא נתלה סחוב והושלך

כבוד שמי ושבעתי ירד
עמכם וכן כתבו וחתמו
כל שומעו יבין אין סוס אין פרד

ובכן נקראו סופרים וחתמו
כל דברי מרדכי אשר צוה
והרצים המרכבה חתמו

לתקן את אשר המן עוה
ולתת שיר מזמור תחת קינה
רוכבי רכש כל רץ מהר אוה

כתב לכל שרי עם ומדינה
כלשונם וכתבם ולישראל
בכתב קדש לשון העדינה

הלכו הרצים בכח ולאל
בשלשה ועשרים לחדש סיון
כן אל חי טובינו תמיד יואל

הוד והדר אמרותיו וזיון
אוזן שר ופחות כל עיר חטה אליו
ולמלאכתו עשה אשר כוון

גם מראה פנים כי המן בטח
במדקרות חרב במדתו
והעלה חוח תחת חטה

כי הפך דבר מלך ודתו
על כן אף המלך עליו עשן
נתלה על עץ חלף עבודתו

ובכן ישראל עצמו ידושן
ואויבי ה׳ יאבדו בגללם
המן וביתו כבני בשן

ונות בית תחלק שללם
אז נכתב להפיל אימה אבל
במחה זכרם פרטם וכללם

הדת נתנה נגד עם נכל
אשר ראו ולא לקחו מוסר
לכן במשפט מכאוביו סבל

ודבר מצות המלך לא חסר
אל הרצים ירוצו בחפזה
גם מעל ישראל מות חוסך

בלבוש מלכות עטרה דפיזא
מרדכי מאת המלך יצא
כי אחבו ורחימתיה עזיזא

ולפני שושן דאבה רצה
בה נשמעו רני פלט גילה
מיד עם נבל אל עמו פצה

תורה ושמחה חג וברית מילה
יקר תפארת טוטפת עדי
וכן לעזרו עוד לו אוחילה

יקיים מקרא דכתיב את ידי
אוסיף שנית אור גאולה יזרח
כדבר הנביא אשר יעדי

ובכל מקום אשר הרץ ארח
ודבר ודת המלך שם פגע
שמחה ליהודים יגון ברח

רבים מעמי הארץ נגע
אלהים בלבם נתיחדו
מפחד ישראל עורם רגע

ישיר משה

בראותם כי בשונאיהם רדו
ונהפך שברם ליום נועד
בדבר אשר עליהם זדו

ובכל עיר נקהלו כוננו צעד
לשלוח יד במבקשי רעתם
אשר קרסולם אז מט ומעד

וכל שר ופחות בסיעתם
מנשאים זרע היהודים
כי ראו משחקת שעתם

ופחד מרדכי איש חמודים
נפל עליהם כי שמעו גדל
והם כזנבות עשנים אודים

והרב ישורון לא תחדל
יום הנועד כרצונם מהכות
מעל עדת רעה לא תבדל

נפשות ישע אל חי מחכות
הרגו בשונאיהם מאות חמש
בשושן והפליאו את המכות

גם אור עשרת רקים אז ימש
הם בני המן בן המדתא
וכחשת הונף עליהם חרמש

הם פרשנדתא דלפון אספתא
פרמשתא אריסי וארידי
פורתא אדליא ארידתא

גם ויזתא היה במורדי
הורגו ולא זכו לקבורה
ולנו ברכה עד בלי די

חגר ישראל עוז עם גבורה
ובהכתק פתיל בהריה
אש כן זרוע רשע שבורה

שירה זו אריה על אריה
ולבנה על לבנה כי יונה
חרב אל תריע אף תצריה

ואם בעליונה יד אביונה
לא לקחה מחוט ועד שרוך
נעל בבזה היא תמה יונה

המלך

ישיר משה

המלך מהתענג ומרוך
לפני אסתר דן בחומר וקל
כל יהודי צידו חרך חרוך

כי ממספר הרג שושן שקל
הרג ואבדן כל עיר ומקום
ולמלאת עוד חפצם נם על נקל

נמוח אסתר עוד ינקם נקום
בקמינו גם מחר כן יעש
ובתחתית ארץ יורקמו רקום

עשרת בני המן בכעס
יתלו אם ייטב לך מלך ישר
השיב על אמרתך אנכי שש

בקר אור וקהל עיר שושן נקשר
יחדיו והרגו איש מאות שלש
ושללם בעיניהם לא נכשר

נתלו בני המן ויחלוש
לפי חרב ישורון את קמיו
באיש אשר דשא עשב יתלוש

חצר ישראל אז בא בדמיו
יום שלשה וארבעה עשר
באדר כי בהם כפו ימיו

וביום המחרת על סיר בשר
בשושן ישבו אכלו ונחו
בשושן וגיל משתה נתבשר

ובשאר המדינות נדחו
שונאי היהודים בלב רועד
בשלשת עשר בו ונמחו

ובארבעה עשר קראו מועד
רגלים ממהרות ורצות
יין משמח להם סועד

כל המתים בשאר הארצות
היו שבעים וחמשה אלף
ובבזה לא פרצו פרצות

על כן כל מקום ביומו חלף
גאולתו יעשׂ יום טוב וגיל
כן כרך ופרוז לא יסלף

ישור מעה

כתב מרדכי היה כעגיל
על כל אדון שומעו בהזכירם
תחת מחגורת שק פתיגיל

ולעשות יום טוב הוא מזהירם
ומציב על זה להם ציונים
כימים אשר נחו בעירם

משלוח מתנות לאביונים
ולהחליף איש ברעו מנות
ברבורים אבוסים ובני יונים

זה זכרם לדור דור לחמנות
לקבל עליו את אשר החל
קימו וגם כרתו אמנות

כי כמעט אומללו חומה וחיל
במחשבת המן המפיל פור
מפניו ירא כל איש וזוחל

לולי אלהינו מסעף פור
והשמיד שורש המן ופריו
בהמציא לנו כופר וכפור

ואסתר

ואסתר מרפא העם וצריו
באת למלך להשיב דבריו
והוא השיב לה הן על ראשו שב מריו

עם הספר תרפא שבריו
כתבו כי חנוגע בישורון
כנוגע בראשי אבריו

והאיש אשר עיניו יבארון
למה בשם פור יום זה יכונה
מאוויו ככתוב יסורון

שם פור טעם לשבח מכונה
מכל טוב והמפילו נפעם
זרעו וגם עוז פניו ישונה

עמנו קבלו גם על זרעם
ימים אלה לעשות בתוכם
גם הנלוים כל שנה כל פעם

ולא יעבור כל שפל ורם
כל דור עיר מדינה ומשפחה
וימי הפורים לא יסוף זכרם

ישיר משה

ותכתוב אסתר ידידה צחה
ומרדכי היהודי כל תוקף
על זאת התשועה הנצחה

לזכר טוב כי כזית נוקף
אלהינו ביד עוז חוגרת
את אויביו וכפופי עמו זוקף

לקיים את דברי האגרת
הזאת של ימי פורים חשנית
מי יפרתח אשר אסתר סוגרת

ולעשות על זאת חותם תבנית
בכל מקום אשר נשלחו סופרים
אל היהודים בלשון בנית

שלום ואמת בם נאמרים
לקיים ימי פודים בזמנם
ובכל שנה ושנה נשמרים

כאשר קיימו בסימנם
מרדכי ואסתר בטוב טעם
שותים ממתקים אוכלים משמנם

וכאשר קבלו על זרעם
דברי הצומות וזעקתם
בשמחה לא בפנים של זעם

ומאמר אסתר קיים אותם
בה זורה המכה ונחבשה
ונכתב בספר תבנית חותם

כל עיר ומדינה אשר נכבשה
תחת יד אחשורוש המלך עליהם מס
באיי הים ויבשה

בתקפו מלך טרף ורמס
ולגדל מרדכי דרוש דרש
עד כי מפניו לב כל שר נמס

ככתוב בספרים מפורש
זה היה לו מרצון שוכני סנה
גם כי במלכותו הוא נולד רש

בחר במרדכי לולמשנה
אך מרדכי הוא עומד בצדקו
זהב פז כתם טוב לא ישונה

ישיר משה

זרעו חבש היה הסיר מבשול חדקו
תמיד היה דורש טוב לעמו
לא נדע עיניו בחזק בדקו

גדול ליהודים טוב טעמו
גם כי עול המלכות עליו גבר
בהר אל אל חזה בנועמו

ולרוב אחיו רצוי לכשעבר
כי מדתו כמדת אמרו ונחבו מח
וכן מדת כל איש ישר וזך ומח

מה גדלו מעשי איש מלחמה
שמו יי׳ נורא תהלה
הוא שלם לאבלו נחמה

כובע ועוז ישועה בו תלה
הדר הלבישהו כי בחר בו
נקם השיב לצר אותו סלה

בעם אל עיף זנב שם ארבו
נוכל ארור עמלק איש בער
ויהושע חלשו בחרבו

עם אויבו רנהו בשער
כי כן יסד אדון הנביאים
רמו ידיו אחזהו סער

יח נשבע אז כי ישפיל עמלק זרע גאים
כלה לעשות בם ונחרצה
הודים ואמות על צאצאים

נטר איבה לדור דור גם רצה
שם זכרם למחות מתחת שמיו
גם צאהלהם בם במערצה

תמים כסאו ושמועת על קמיו
חרמש יוכף על כי שבועתו
ממאיר סילון היה ובו דמיו

שאול מלך ושוא תשועתו
תפל טח בהשאיר לו שם ושאר
אז נמאס ממלך במשוגתו

לוית חן לשמואל עז גם פאר
פגע באגג שוסף ידו
ישר נכח עם שאול גם באר

מנת חלקו מאל אף יעדו
וקשות בו נדבר כי על הפצר
שרירות לבו יצר צעדו

לחי הכהו לאמר כי נצר
שרשיו לא יצלח למלוך
כי יתר מרפחו צדיק יורש עצר

אך נם כי מאל חי אין הסתר
הלקרבן שוא פעלו מאפע
תוכן רוחות בשר לא יעתר

ומשרש נחש יצא צפע
שוקד על הרעה המן הרע
לעכה ראש פורח לשון אפע

והרג באום אל אל פרע
יחד עם אחשורוש דור שוקק
מושל רשע יצריח אף ירע

והאלהים עצתם בוקק
שלוח הגואל לא השבית פדות
בשא נסי כדבר המחוקק

יד מרדכי ואסתר ידידות
מקל תפארת יצא לישע לאומי
ולהם מזמור עדות

ברוש תחת בעצוץ הרשע
רם עלה הוא מרדכי מר דרור
ירש בית המן לכלא פשע

איד לאויל שבע ממרור
תלויים חייו היו בקללה
עונו ילכדו אורו ארור

זכניו נתלו בקול יללה
להט חרב כשבת מזרעינו
ובני המן בדם מגוללה

פורים קבעו אז על כל דורנו
חוא לזכר טוב כי אלהים חי
זך וישר שמע שועתנו

בחרו אל טובו אתם אחי
על ברכה הוא שלום ושלוח
יערב עליו קול כח שיחי

ושיר משה

חטא עמלק גם על זרעו נלוה
זכר שמהו אל לכבוד שמו
קום צא ולמד את שם אלוף עלוה

ודוד בטוב טעם רשמו
אוה למושב לו נוטריקון
מנת כס האלף באה לתקון
צמח ו״יו ה״א תשלום ליה שמו

תס

גם אלה דברי דוד לאמר אברך את ה׳ אשר יעצני
וישע אזרני וזכני לבא׳ עד תכונת תכלית
הדפסת השירה המעטירה כולה אמרות טהורות
שוות ונשתוות טוב להודות ומור הרב המחבר
השירה בשפה הנשקפה אשר אחז דרך הרב ר׳ יצחק
ז׳ל בעל תחינת מעון השואלים דרוש דרש משה
על פסוק טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון פשט
באה ויאה ויציב ומתוקן ומזומן לכל זמן וזה אומרו
טוב להודות וכו׳ הכוונה כי ההודאה לה׳ היא טובה
אמנם כשההודאה באה בזמר ודרך שיר אז השבח
וההודאה ההיא היא יותר מקובלת לפני השם יתב׳
וזה שאמר טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון כי
ההודא׳ שבאה בזמר היא עליונה ומגעת עד למעלה
ואני העני גולה וסוער ותוך לבי כאש בוער מן
החברים הצעירים מקשיבים לקולו אשר יצקתי
מים גם אני על ידו נכנסתי בתוך שדהו ואלקטה
בשבולים ליק וטי שכחה ופאה ואומר דאיכא למדק
בכתוב דאמר טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון
שהוא לנכח ושלא לנכח כי בההודאה דאמר טוב
להודות לה׳ הוא שלא לנכח ובזמר דאמר ולזמר
לשמך הוא לנכח ולפי הפשט יש לתרץ כי כן דרך
התנ״ך במקומות רבים ובפרט בספר קדש קדשים

שיר השירים דאמר ישקני מנשיקות פיהו שהוא
שלא לנכח ואח"כ אמר כי טובים דודיך מיין שהוא
לנכח וכן מצינו בברכות דאמרינן ברוך אתה ה'
שהוא לנכח ולבתר אמרינן אשר קדשנו וכו' שהוא
שלא לנכח אבל הכא איכא לתרץ כדרך שאחז מורי
הרב ז"ל בפסו' עצמו הגם כי דברי מלך אינם צריכי'
חזוק וכלל דברי בכלל דבריו ואומר בתירוץ מה
שהערתי כי אחר שההודאה שבאה בדרך זמר ושיר
היא יותר משובחת מן ההודאה הפשוטה לפיכ' נקט
בהודאה שלא לנוכח ובהודאה שבאה בשיר ובזמרה
היא לנכח שהיא מדרגה יתרה משלא לנכח כנודע
ובזוהר בתיקונים תיקונא עשיראה מצינו דאמר
במלת בראשית זה לשונו · בראשית שיר תאב
כי במלת בראשית יש בה שיר ויש בה תאב כלומר
כי הבה מתאוה לתפלה שבאה דרך שיר וזה מבואר
הגם כי שם תפש פירוש אחר כענין דרך הזוהר ·
ומורי דתרב ז"ל חבר שירים ותושבחות אין מספר
ובפרט השיר והשבח המפואר אשר נדרגו לאומרו
בארץ מולדתי עיר קורפו ביום האדיר יום הכפורים
שמתחיל מי כמכה באלים ה' וכו' וגם השירה הזאת
היפה אומרים אותה ביום שבת זכור מלבד הפזמון
המפואר מהרב רבי יהודה הלוי הנהוג בכל תפוצות
ישראל

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ישראל אשר אוה למושב ל"ו ומלבך אלה מורי הרב
ז"ל חבר ספר מהודר והוא פירוש על התרגום קראו
פתשגן כתב הדת ואם יזכני השם יתברך אחר אשר
אוציא לאורה חבורי אשר עשיתי פירוש על ספר
שיר השירים אולי אראה להוציא גם ספר הנז' לפני
כל יודעי דת ודין ולפני כל מביני ברזון שכני סנוח
כן אחלי לאל אלהי הרוחות יזכני יטהרני יזיינני
לעשות רצונו ולעבדו בלב שלם אמן כן יהי
רצון :

נאם דוד הקטן בכמהר אהרן מאצא זצל מקורפו :

לזכירה ל מי אשר יבא לידו מן הקונטירישים הלה
בדף יג עמוד א יש טעות הדפוס אשר הושם הא
במקום ד מיה רל מיד : כציה רל כציד .

Con licenza de'Superiori.

Ferr.e Mineiborn

24.11

40.00
24 11
21.15

10.30
10

questo S

Libro e

del Sig^r david vivo

rit^o di mantova

A

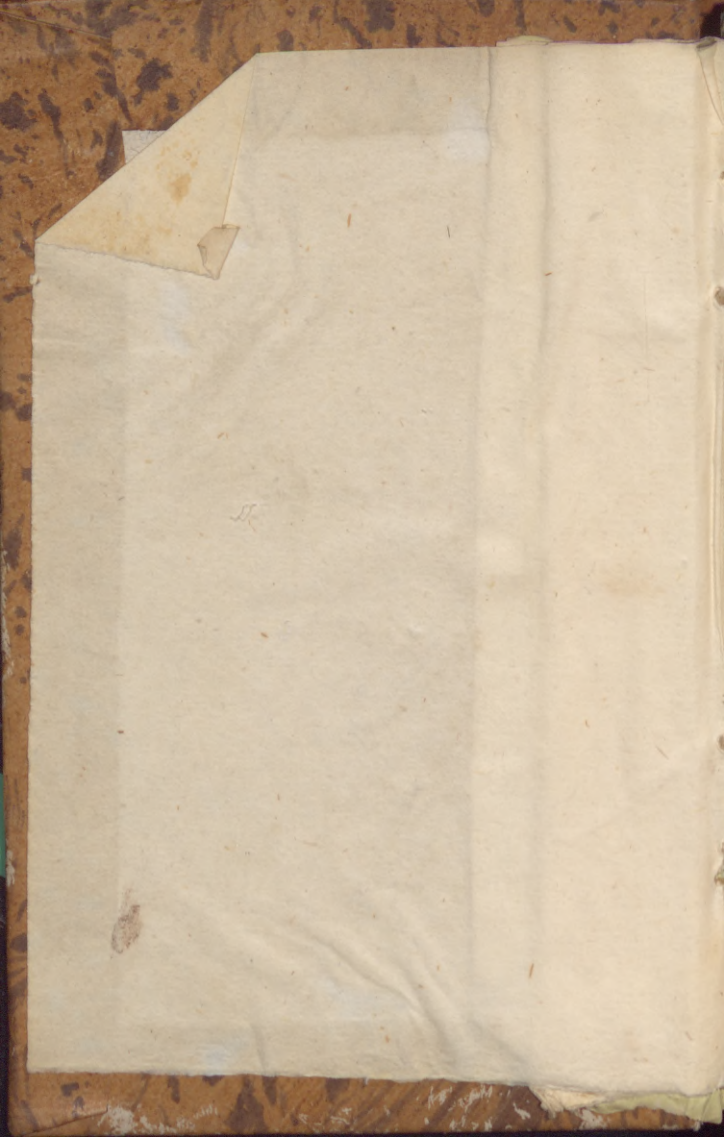

EX LIBRIS

B
768-
774.

צ"ח
995